

EVOLUȚIA LEGISLAȚIEI SILVICE DIN BUCOVINA (III)

OVIDIU BĂTĂ

Entwicklung der Forstgesetzgebung in der Bukowina* (III)

(Zusammenfassung)

Veröffentlicht in „Allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt für das Kaiserthum Oesterreich“, LXXII. Stück, am 14. Dezember 1852, trat das Forstgesetz mit dem 1. Januar 1853 für alle Kronländer des Kaiserreiches in Kraft. Es war das erste moderne Forstgesetz, das auch Rumänisch geschrieben und in der Bukowina verwendet wurde. Eine grosse Aufmerksamkeit wird im Text des Gesetzes der Erhaltung und dem Schutz der Wälder geschenkt. Besondere Massnahmen weisen auf die Vorbeugung der Schäden hin, die durch Wind, Brände, Schädlinge, Weiden, unerlaubtes Schneiden der Bäume, Grenzüberschreitung usw. erfolgten. Die Waldbesitzer waren verpflichtet, die Überwachung der Wälder durch Anstellung von technischem Forstpersonal zu sichern. Die Behörden waren verpflichtet, die gesetzwidrigen Taten gegen die Forstwaldungen zu untersuchen und die gültigen Personen zu strafen. Zu jener Zeit hatte das Forstgesetz einen vorwiegend ökologischen Charakter und sein Hauptzweck war, die Wälder und die Umwelt in der Bukowina zu erhalten.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Wald, Waldfonds, Verteidigung, Erhaltung, Aufforstung, Sicherheit, Waldbesitzer, politische Behörden, technisches Forstpersonal.

LEGEA SILVICĂ DIN 1852

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, în Bucovina era în vigoare *Orânduiala de pădure*, considerată, în felul ei și pentru timpul acela, o „capodoperă a solicitudinii părintești din partea suveranului [Iosif al II-lea, n. n. – O. B.] și a înțelepciunii sale”¹, regulament silvic care a fost pus în aplicare „[...] numai în economia pădurilor statului și Fondului Bisericesc. Alți proprietari de păduri ori nu-l cunoșteau, ori nu urmau acestui regulament”².

* Traducere: Ștefănița-Mihaela Ungureanu.

¹ Eugen Guzman, *Silvicultura și industria silvică*, în vol. *Geschichte der österreichischen Land- und Forstwirtschaft und ihrer Industrien 1848–1898. Supplementband. I. und II. Hälfte*, Wien, Commissionsverlag Moritz Perles, 1901, p. 105.

² *Ibidem*.

Principiile de politică și cultură a pădurilor cuprinse în *Orânduiala de pădure*, lege extrem de avansată pentru acele timpuri, au constituit, după trei sferturi de veac, baza Legii silvice din anul 1852. Ideile avansate din domeniul economiei forestiere pe care s-a bazat *Orânduiala* – oprirea devastărilor, interzicerea relativă a lăzuirilor, limitarea și planificarea exploatărilor, normele de cultură și tăiere, obligația de a angaja personal de specialitate la conducerea gospodăriei silvice, sancționarea delictelor – s-au menținut, în bună parte, și le regăsim în legislația silvică ulterioară.

Cu titlul de *Lege de păduri s. selbe*, legea cu nr. 250 s-a publicat, în ediție germană, în „Allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt für das Kaiserthum Oesterreich” [„Foaia legilor imperiale”], din 14 decembrie 1852, fascicula LXXII, în ediție româno-germană, în 19 ianuarie 1853, și a intrat în vigoare începând cu 1 ianuarie 1853 în toate țările Imperiului Habsburgic.

Legea silvică din 1852 a fost prima lege silvică modernă, făcută în acord cu noile puncte de vedere ale economiei politice, scrisă și în limba română (cu chirilice), care s-a aplicat în Bucovina și, în general, în teritoriile locuite de români³.

Considerată, la timpul respectiv, ca „baza constituțiunii mai noi agrare a pădurilor”⁴, Legea silvică din 1852 era privită ca una dintre cele mai bune, „cu toate că și ea era defectuoasă și contestată din multe părți”⁵. Menită să formeze temeiul gospodăriei silvice, aplicarea ei a întârziat⁶ sau, după cum spunea Eugen Guzman, consilier silvic al Direcțiunii Bunurilor Fondului Religionar gr.-or. bucovinean în Cernăuți, „De creat s-a creat, de aplicare însă nici vorbă”⁷.

Cu toate părțile bune ale acestei legi, prevederile ei au fost greu de aplicat. În lipsa personalului tehnic specializat, autoritățile administrative erau în situația de a nu putea pune în aplicare prevederile legii, o parte considerabilă din normele legislative – „mai ales cele prin care proprietarul de păduri era supus, în privința gestiunii, unui control din partea statului”⁸ – rămânând literă moartă.

Problema angajării de organe forestiere politice se impunea tot mai mult, în unele provincii ale Monarhiei având loc o serie de încercări de organizare. În 1871 a fost numit pentru Bucovina un inspector silvic al țării, care avea toate prerogativele privitoare la silvicultură. În același an au fost angajați și pentru celelalte provincii ale Monarhiei astfel de inspectori. Treptat, după anii 1875, 1897 și 1898, când s-au emis alte reglementări, numărul cadrelor tehnice a crescut. În 1898, personalul silvic consta din: un inspector silvic, 2 comisari de inspecție

³ Vasile Sabău, *Evoluția economiei forestiere în România. Regimul juridic. Normele de ocrotire, exploatare și cultură a pădurilor*, București, Publicațiile Societății „Progresul Silvic”, 1946, p. 299.

⁴ Eugen Guzman, *op. cit.*, p. 106.

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Averile bisericesti din Bucovina*, Mitropolia Bucovinei, Administrația Fondului Bisericesc, Cernăuți, Editura Mitropoliei Bucovinei, 1939, p. 27.

⁷ Eugen G.

⁸ *Ibidem*.

(comisari silvici clasa I), 2 ajutoari de inspecție (comisari silvici de inspecție clasa II), 7 brigadieri silvici⁹. Creșterea numărului personalului silvic și o serie de reglementări, instrucțiuni și norme ulterioare au făcut ca Legea silvică să nu mai fie „[...] mai mult literă moartă, ci dispozițiunile ei, consacrate utilității publice, să se aplice în măsură din ce în ce mai eficace”¹⁰.

În cadrul acestei legi, o atenție deosebită se acorda apărării și conservării pădurilor, îndeosebi a celor situate în stațiuni extreme și periclitate – terenuri cu alunecări, cu grohotișuri și pante mari, cu soluri superficiale și expuse eroziunii, cu exces de umiditate, sărături etc. În pădurile situate la altitudini mari se preconizau tăierile grădinarite, iar pe terenurile cu grohotișuri tăierile rase erau oprite. Suprafețele exploatare trebuiau reîmpădurite cât mai grabnic. Se limita defrișarea pădurilor, în sensul că terenul forestier nu se putea ceda culturii agricole fără o autorizație specială. Măsuri speciale se prevedeau pentru prevenirea pagubelor cauzate de vânt, incendii, insecte, pășunat, adunarea litierei, facerea de frunzare, tăieri de arbori în delict, încălcări de hotare etc. Proprietarii de păduri erau obligați să își organizeze paza și supravegherea pădurilor, inclusiv prin angajarea de personal tehnic silvic care trebuia să depună un jurământ special prin care se obliga să respecte acest regim. Autoritățile polițienești erau obligate ca, pe baza denunțurilor primite referitoare la acte îndreptate asupra vegetației forestiere, să facă anchete, să identifice și să pedepsească pe cei vinovați.

Erau considerate delictive și se pedepseau conform procedurii prevăzute de *Codul penal* o serie de fapte comise fără știrea și învoirea proprietarului: vătămarea arborilor bătrâni și tineri; adunarea uscăturilor și doborâturilor; distrugerea sau smulgerea puieților, tăierea nuielelor; însușirea cojii de pe arborii căzuți, dezgroparea rădăcinilor, tăierea cracilor, vârfurilor, ruperea frunzelor; colectarea sucurilor copacilor, rășinii, bureților, fructelor de pădure, rădăcinilor etc.; ridicarea turbei, a pământului, lutului, pietrișului și a altor substanțe minerale, scoaterea de brazde înierbate; adunarea litierei, buruienilor, ierbii, mușchiului; pășunatul vitelor în păduri străine, introducerea în pădure a unui număr mai mare de vite și de alte categorii decât cele permise de lege, nerespectarea terenurilor destinate pășunatului; formarea de drumuri și cărări noi, utilizarea altor drumuri în pădure decât cele destinate anume, conducerea apelor în pădurile vecine, înființarea de cărbunării; întârzierea în pădure fără autorizarea personalului silvic.

Legea silvică din 1852 a fost una dintre primele legi din Europa care s-au ocupat mai insistent de latura imaterială a funcțiilor pădurii – „Pentru acele timpuri, legea a avut un pronunțat caracter ecologic și conservativ al pădurilor și cadrului natural din această zonă”¹¹ –, căutând să reformeze bazele gospodăriei silvice după principii moderne de cultură și de conservare a pădurilor.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ *Ibidem*, p. 108.

¹¹ Radu Ică

Legea silvică austriacă din 1852 a rămas în vigoare în Bucovina până la 17 iunie 1923, când se abrogă și se aplică Codul silvic român din 1910, care s-a extins și generalizat în toate pădurile din toată România¹².

În acest tom al „Analelor Bucovinei” publicăm *Patenta împărătească din 3 decembrie 1852*, după „Allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt für das Kaiserthum Oesterreich” [„Foaia legilor imperiale”], fascicula LXXII, emisă și trimisă în ediție germană în 14 decembrie 1852, în ediție româno-germană în 19 ianuarie 1853, urmărind să introducem în circuitul științific un document care prezintă importanță pentru cunoașterea evoluției legislației silvice și a gospodăririi pădurilor din Bucovina sub stăpânirea austriacă.

În pregătirea pentru tipar a textului, transliterat după textul scris în românește cu chirilice, am respectat normele ortografice și de punctuație stabilite de Academia Română, străduindu-ne totuși să păstrăm, cât mai mult cu putință, regionalismele și formele fonetice regionale, specifice graiului bucovinean. Intervențiile noastre în text și asupra aparatului critic, acolo unde acestea s-au impus, sunt marcate prin paranteze pătrate. Explicarea științifică a regionalismelor din graiul bucovinean se face de către noi, după lucrările lexicografice actuale de referință.

250.

Patenta împărătească din 3 decembrie 1852,

pentru Austria de Jos și de Sus, Salzburg, Styria, Carinthia, Carniola, Gorița, Gradiska, Istria, Triest, Tirol și Voralberg, Boemia, Moravia, Silezia, Galiția cu Cracovia și Bucovina,
prin care pentru aceste țări se publică o nouă lege de păduri și se pune în aplicare începând de la 1 ianuarie 1853.

Noi Francisc Iosif I, din grația lui Dumnezeu împărat al Austriei, rege al Ungariei și Boemiei, rege al Lombardiei și Veneției, al Dalmației, Croației, Slavoniei, Galiției, Lodomeriei și Iliriei, rege al Ierusalimului etc., [...] ș.a. ș.a.

Fiind lemnele un articol de valoare în toate împrejurările vieții, asigurarea câtimei¹³ celei necesare de lemne a impus totdeauna Guvernului îndatorirea de a îngriji de un apărământ special al proprietății, conservării și culturii pădurilor și plantațiilor de lemne prin anumite legi și regulamente, care sunt trecute în diversele legi de păduri publicate pentru diferite țări ale Imperiului nostru.

Luând aminte că aceste singuratiche legi de păduri nu mai corespund împrejurărilor ce s-au schimbat, după ce am ascultat pe miniștrii noștri și pe Consiliul nostru Imperial, am aflat cu cale a promulga această *Lege de păduri* pentru următoarele țări, anume: pentru arhiducatul Austria de Jos și de Sus, ducatul

¹² *Ibidem*,

¹³ [Câtime

Salzburg, ducatul Styria, ducatul Carinthia, ducatul Carniola, comitatul princiar Gorița și Gradiska, comitatul de margine Istria, cetatea Triest cu ținutul ei, comitatul princiar Tirol și Voralberg, regatul Boemia, comitatul de margine Moravia, ducatul Silezia de Sus și de Jos, regatul Galiția și Lodomeria cu ducatul Auschwitz și Zator și cu marele ducat Cracovia și pentru ducatul Bucovina. Intrând această lege în activitate, vor ieși din valoare toate prescripțiile de poliția de păduri ce au fost până acum în anumite țări.

Activitatea acestei legi va începe la 1 ianuarie 1853 și, precât declară pe unele legi fapte penale, se va aplica și la cercetările ce se află urzite și la cazuri întâmplare mai înainte, dacă acestea din urmă nu ar urma a se trata mai aspru după această lege decât după prescripțiile de mai înainte.

LEGE DE PĂDURI S. SELBE

Secțiunea I

Despre economia pădurilor

§ 1.

Pădurile se împart:

- a) în păduri imperiale, adică păduri ale statului și cele care se administrează direct de către autoritățile statului;
- b) în păduri comunale, adică păduri și plantații de lemne, care sunt ale comunelor urbane și rurale; apoi
- c) în păduri private, adică păduri ale cetățenilor, apoi ale diferitelor ordine monahale, ale mănăstirilor, ale prebendelor¹⁴ și fundațiilor, în fine ale acelor comuniuni constituite pe baza dreptului privat.

§ 2.

Fără de concesiune, niciun fond de pădure nu se poate întrebuița pentru alte scopuri decât pentru cultura de lemne. Concesiunea pentru aceasta, la pădurile imperiale (§ 1 a) se va putea da după constatarea cu de-amăruntul a autorităților politice și după examinarea tuturor interesărilor numai de către ministerele însărcinate cu aceste treburi, și unde vor fi motive strategice sau de apărare, numai cu aprobarea Ministerului de Război.

La pădurile comunale (§ 1 b) și la cele private (§ 1 c), acordarea unei atari¹⁵ concesiuni va compete¹⁶ autorităților de prefecură, care întâi vor asculta pe înșiși

¹⁴ [*Prebendă, prebende*, s. f., (înv.) venit (fix) acordat în trecut unui cleric catolic din Transilvania, mai ales unui canonic.]

¹⁵ [*Atare*, (înv.) *atari*, a., astfel de...]

¹⁶ [*Competa*, vb. I, (i) ... tea să facă ceva.

proprietarii, apoi pe cei care au pretenții legale asupra pădurii de care e vorba, și vor decide dacă din motive publice concesiunea se poate da sau nu. Când la aceste tratări se vor opune alte persoane cu obiecții de drept privat, prefectura îl va îndrepta pe proprietarul de pădure care cere concesiunea la judecătorul civil ordinar, ca să-și caute acolo dreptul său. Până ce nu va ieși decizia despre aceasta, nu se va putea face nicio schimbare stricătoare stării pădurii.

Cel ce de capul său va folosi fondul de pădure pentru alte scopuri, se va pedepsi cu un florin până la 5 florini m. c. de un jug¹⁷ din Austria de Jos.

Părțile respective ale pădurii se vor planta iarăși cu pădure după cum va fi de trebuință și într-un termen corespunzător, care se va fixa în urma deciziei experților; neplantându-se acele locuri din nou cu pădure în termenul fixat, pedeapsa se va repeta.

§ 3.

La pădurile imperiale și comunale (§ 1 a și b), părțile de păduri tăiate de curând se vor aduce iarăși în starea lor cu lemne cel mult în termen de cinci ani.

Din tăieturile mai vechi se va planta cu pădure pe tot anul partea corespunzătoare numărului de ani de tăiere și creșterea la loc a unei păduri.

La păduri particulare (§ 1 c), sub condițiile § 20, se vor putea acorda, după împrejurări, și termene mai lungi, dacă nu s-a dat cuiva concesiunea de a cultiva o parte din acest pământ.

Neîmplinirea acestui prescript se va pedepsi ca și întrebuițarea cea de capul său a fondului de pădure spre alte scopuri și omisa replantarea cu lemne se va pune la cale cu forța, conform § 2.

§ 4.

Nicio pădure nu se va putea devasta, adică nu se va putea trata astfel ca silvicultura ulterioară să fie periclitată sau să devină cu desăvârșire imposibilă. Silvicultura ulterioară fiind periclitată, devastarea pădurii se va pedepsi ca și întrebuițarea arbitrară a locului de pădure spre alte scopuri și ca și omiterea replantării, iar replantarea se va efectua în același mod, cu forța. Făcându-se însă silvicultura de tot imposibilă în viitor, atunci pedeapsa se poate urca până la 10 florini m. c. de un jug din Austria de Jos.

§ 5.

O tratare a pădurii prin care pădurea vecinului se expune evident pericolului unei stricăciuni făcută de vânt, este oprită. Îndeosebi acolo unde s-ar ivi un astfel de pericol prin tăierea totală a unei părți de pădure, se va lăsa o fâșie de pădure netăiată, lată de cel puțin 20 de stânjeni vienezi¹⁸, o așa numită manta de pădure

¹⁷ [*Jug, iugăr, joch*, (germ.) unitate de măsură pentru suprafețe, cunoscut și ca *pogon*, egal cu 0,5754 ha.]

¹⁸ [*Stânjer* metric, egală cu 1

lucrerii sistemului

sau de vânt, până atunci când pădurea învecinată va ajunge în stare de a se tăia. Fâșia cea netăiată se va putea numai curăța, adică tăia pe ales.

§ 6.

Pe pământul care dezgolindu-se de tot în postăți¹⁹ late s-ar sufla ușor de vânt, precum și în regiuni prăpăstioase și foarte înalte, pădurile se vor tăia numai în fâșii înguste și îndată se vor planta la loc cu arbori tineri. Pădurile de la marginea superioară a vegetației silvice se vor exploata numai prin tăietură ca de rărire sau ca de ales.

§ 7.

Pe malurile apelor mai mari, dacă malurile nu sunt formate din stânci, apoi la poalele munților, unde pământul ușor se poate nărui, lemnul se va putea exploata numai când pământul nu va fi periclitat prin exploatare, iar tăierea pădurii din rădăcină se va încuviința numai atunci când surparea pământului pricinuită prin aceasta va fi asigurată îndată ca să nu se poată întinde mai departe.

§ 8.

Încălcarea dispozițiilor cuprinse în precedentele §§ 5, 6 și 7 se va pedepsi cu 20 până la 200 de florini m. c. Dauna cauzată altora prin aceasta va trebui să o despăgubească vinovatul.

§ 9.

Pădurile, cărora le sunt impuse servituți silvice, nu numai se vor conserva ci se vor și exploata cu stăruință după regulile silvice.

Modul și mărimea folosirii acestor păduri se hotărăște în planul de exploatare fixat după acest principiu la cererea îndreptățitului sau a însărcinatului. Planul se va fixa, la cererea unuia sau altuia, de către prefectură sau, nefiind în țară prefectură, de către autoritatea politică inferioară numai după ascultarea celor două părți și pe baza unui proiect redactat și examinat de experți imparțiali.

Dacă, în general sau cu ocazia aceasta, se va vedea că îndreptățitul și însărcinatul nu se învoiesc între ei asupra întrebuirii unei servituți, iar servitutea nu e contestată, atunci decizia compete autorităților politice numite mai sus.

§ 10.

Pascătoarea n-are să se facă în părțile de păduri destinate pentru reîntinerire, în care vitele pascănd ar putea fi stricăcioase plantației deja existente sau celei ce s-ar semăna și în celelalte părți ale pădurii n-are să se sloboadă mai multe vite decât vor putea afla acolo hrană.

Părțile de pădure ce se vor păstra vor face, la pădurile de deal, cel puțin o a șasea parte, iar la pădurile mijlocii și la cele de șes cel puțin o a cincea parte din toată suprafața pădurii.

¹⁹ [Postate

Proprietarii de păduri și cei îndreptățiți la pășcătorii vor pune păstori sau vor îngriji în alt mod corespunzător ca să rețină vitele de la locurile de cruțate; apoi, pe cât va fi cu putință, vitele n-au să se păască risipite câte una ci împreună.

Având în vedere locurile de păstrat și alte împrejurări, vitele se vor mâna în pădure pe căi înconjurătoare.

§ 11.

Frunza căzută la pământ și mușchiul se vor putea strânge numai cu greble de lemn și grebla nu va intra adânc ca să nu răscolească și adune și pământul. Buruieni sălbătice, afine, crengi de mătură, corciuri și alte asemenea plante, care se întrebuințează ca material de îngrășământ, se vor tăia cu luare-aminte, cruțându-se mlădițele de copaci ce se află între ele.

În părțile unde se taie pădurea spre curățire, nu este permis a strânge frunza căzută. Asemenea și în părțile unde se întinerește pădurea, dacă prin aceasta s-ar periclita creșterea lemnului la loc.

§ 12.

Materialul de așternut are să se strângă, unde este obicinuit aceasta, mai cu seamă în tăietură. De la copacii tăiați se va putea lua întreaga crengime, de la cei încă netăiați, însă destinați pentru tăiere, se vor putea lua numai cele din jos două părți din trei. Arborii ce nu sunt destinați spre tăiere nu se vor curăți de crengi în tăietură nicidecum. Afară de tăietură, se vor putea curăți lemnele numai ca a de a treia parte de crengile cele mai tari.

Crenguțele mai slabe aflate între crengile mari au să rămână.

La arborii care nu sunt destinați a fi curând tăiați se va putea face curățirea crengilor numai din luna august până la sfârșitul lui martie, însă nicidecum în puterea iernii; pentru aceasta este interzisă folosirea de tâlpițe de fier.

§ 13.

Frunza căzută se va putea aduna pe același loc cel mult la fiecare trei ani o dată și nicidecum nu se va putea extinde deodată și la căzătura de pe pământ și la crengi. Dacă va găsi cu cale proprietarul, se pot folosi și surcelele ca material de îngrășământ.

§ 14.

Conform dispozițiilor cuprinse în §§ 9 până la 13, proprietarii pădurilor încărcate cu servituți silvice vor asigura²⁰ îndreptățiților lemnele și materialul de așternut anunțându-se la timp amăsurat²¹ și vor prevedea locurile de păstrare cu

²⁰ [*Asigna, asignez*, vb., (tr., ieșit din uz) a destina unui scop anumit, a fixa, a determina, a aloca. *Asignare, asignări*, s. f., (rar) atribuire, destinare.]

²¹ [*Amăsur* conform, potrivit

și, adj. și prep.,

anumite semne. Ziua și locul când și unde se asignează lemnele sau frunzările, precum și separarea prin semne a părților de cruțat, se vor face cunoscute, celor ce au dreptul la ele, cum se cade de către proprietari prin capii comunităților.

Spre a asigna, după acest termen, lemne sau frunza căzută în cuprinsul locului supus servituții relative, proprietarii de păduri vor fi obligați numai atunci când evenimente neprevăzute vor reclama necesitatea.

§ 15.

Asignarea lemnului va consta, la copaci stătători mai mari, în însemnarea lor cu așa-numita sămință de pădure; – la copacii și tufanii nu așa tari va consta dintr-o explicare cu amăruntul și o semnătură ca de exemplu a lemnului ce se poate tăia; – la lemnele adunate în cumuli și la cele de răritură, însemnarea va consta din arătarea lemnului la fața locului; – apoi la tișături²², precum și la lemne răsturnate de vânt sau căzute jos, va consta din indicarea locurilor unde se află aceste lemne.

§ 16.

Acolo unde se cere păstrarea pădurii tinere ce crește, se vor tăia lemnele toamna sau iarna pe nea, și îndată după tăiere se vor încărcă și căra.

Lemnele se pot tăia și primăvara și vara, însă atunci, cel mult înainte de începutul primăverii următoare, vor trebui scoase din pădure.

Lemnele tăiate în zeamă și pe timpul înfrunzirii, afară de tufani și de crengi, se vor decoji peste tot sau fășii-fășii, se vor crăpa sau se vor toca imediat; lemnul tăiat după ce a căzut frunza se va curma tot așa, deși nu îndată, însă cel puțin înainte de a încolți frunza.

Când se curmă arborii, butucii să nu se lase prea înalți. La tăiere, curățire și încărcare se va îngriji ca nu cumva să se vătămeze lemnele de pe lături și cele tinere. Toate acestea se vor considera și la adunarea frunzei căzute, care se va căra din pădure cel mult la trei luni după ce au fost strânse. Aceste dispoziții au să se reamintească îndreptățiților când li se asignează lemnul și frunzătura.

§ 17.

Toate produsele silvice au să se scoată din pădure pe căile, canalele sau cărările cele umblate sau corespunzătoare, pe care le va arăta proprietarul pădurii. Mai încolo, proprietarul poate pretinde ca lemnele curmate, înainte de a fi scoase din pădure, să se însemne de către el însuși sau de către pădurarii lui, apoi ca cei ce au dreptul la produsele pădurii să îngrijească a avea biletul cu asigurațiuni asupra produselor silvice ce li se cuvin, bilet pe care să îl prezinte la cerere când duc lemnele, și ca îndreptățiții să adeverească cum că au perceput partea lor.

Proprietarul pădurii va dispune liber peste produsele de pădure pe care el ce are dreptul la ele nu le va scoate în termenul stabilit și nu a ascultat de somația proprietarului, care i-a mai pus un termen nou cel mult de 14 zile.

²² [Tișătu

§ 18.

Asupra nedumeririlor, cusurilor și pricinilor care s-ar ivi în păduri care sunt încărcate cu servituți, în privința aplicării dispozițiilor cuprinse mai sus, vor decide oficiile politice, rămânând exclusă calea civilă.

Proprietarii de păduri care vor contraveni acestor dispoziții și în contra respectivelor orânduiri ale oficiilor politice, se vor pedepsi pentru fiecare caz cu o amendă de la 20 până la 200 de florini m. c., pe care o va decide autoritatea politică.

Contravențiile îndreptățităților se vor considera și pedepsi ca prevaricări²³ de pădure (§§ 60, 61, 62).

§ 19.

Dacă siguranța persoanelor, a averii statului și a averii private va cere neapărat o tratare deosebită a pădurilor spre a le apăra de lavine²⁴, surpături de stânci, izbituri de pietre, alunecări de pământ etc., aceasta se va putea dispune din partea statului, și atunci pădurea din partea respectivă se va închide. Închiderea constă în descrierea mai cu de-amăruntul și se vor asigura, precât va fi cu putință, tratări silvice speciale. Susținându-se reclamații de indemnizare din atari măsuri, ele se vor trata conform legilor existente.

Persoanele cărora li se va încredința administrarea pădurilor închise se vor jura că vor îndeplini îndatoririle lor și se vor face responsabili pentru tratarea specială a pădurii.

§ 20.

Închiderea unei păduri se va decreta de prefectură sau unde nu e prefectură de către autoritățile politice inferioare la cererea comunității locale sau a celor interesați întru aceasta sau la arătarea unui funcționar public, apoi și pe baza unei constatări făcute de vreo comisie specială.

La constatarea comisională se vor coopta primarii comunelor, toți cei interesați, precum și experții necesari. Servituțiile zăcatoare pe pădurile închise în acest fel se vor opri cu totul, după cum vor cere împrejurările.

Precum pădurile se pot închide, așa se vor putea ele și elibera de închidere, urmându-se aceeași procedură ca și la decretarea acesteia.

§ 21.

Pădurile comunităților, de regulă, nu se vor putea împărți. Dacă totuși împărțirea lor, în cazuri excepționale, ar deveni trebuință urgentă sau ar oferi

²³ [*Prevaricațiune, prevaricațiuni*, s. f. (livr.) abatere de la îndatoririle de serviciu; abuz, delict comis de un funcționar aflat în exercițiul funcțiunii. Trădare a cauzei, a intereselor cuiva. *Prevarica, prevarichez*, vb. (livr.; intr.) a contraveni prin rea credință, abuz, fraudă etc. de la obligațiile de serviciu.]

²⁴ [*Lavină*

avantaje care nu contrazic îngrijirea generală pentru conservarea pădurilor, încuviințarea în toate cazurile acestea se va acorda de autoritatea provincială.

În privința celorlalte împărțiri de pădure vor decide legile despre parcelarea și comasarea pădurilor.

§ 22.

Pentru ca dispozițiile legale referitoare la exploatarea pădurilor să fie cu acuratețe observate în orice privință, proprietarii pădurilor de o mărime mai însemnată, care se va determina de autoritatea provincială după referințele speciale, vor pune silvicultori experți, pe care și autoritatea provincială i-a recunoscut că sunt apti pentru aceasta.

Asupra recunoașterii aptitudinii, prescripțiile existente rămân în vigoare. Având în vedere § 23, oricine este în drept să denunțe autorității politice despre aplicarea nelegală și fără concesiune la întrebuiințarea fondului de pădure spre alte scopuri, despre omisiunea replantării, despre devastarea și tratarea necorespunzătoare a pădurii (§§ 2, 3, 4, 5, 6 și 7).

§ 23.

Autoritățile politice vor supraveghea peste tot exploatarea tuturor pădurilor din districtele lor.

Asupra cazurilor aduse de oricine la cunoștința lor conform § 22, ele vor chema pe cei interesați și pe cei pricepuți și nepărtinitori, apoi fiind vorba de păduri private, chemând și pe proprietarii pădurilor vecine sau pe împuterniciții lor, vor constata cazul și vor decide.

Spesele comisiei se vor suporta de către denunțații aflați vinovați, iar la denunțări și acuze nemotivate le vor suporta cei ce au acuzat fără dovadă.

Când părțile nu se vor putea înțelege asupra desdăunării²⁵ evaluate de experți (§ 8), vor îndruma constatarea acesteia prin judecătorie.

Secțiunea II

Despre transportul produselor de pădure

§ 24.

Fiecare proprietar de pădure este obligat să îngăduie aducerea peste locurile sale a produselor silvice, care altfel nu s-ar putea scoate din pădure și transporta mai departe din pădure nicidecum sau numai cu cheltuieli foarte mari. Aceasta însă se va face cu cea mai mare cruțare; asemenea și posesorul pădurii va trebui să

²⁵ [Desdăun
desdăunez, vb. I.

desdăuneze deplin pe proprietarul fondului pentru stricăciunea ce s-ar produce prin aceasta.

Asupra necesității aducerii lemnului peste locuri străine va hotărî autoritatea politică inferioară, după ce va asculta părțile și expertii, și va lua, totodată, și dispozițiile provizorii asupra desdăunerii.

Dacă părțile nu se mulțumesc cu aceasta, vor putea recurge la instanțele politice superioare (§ 77).

În scopul fixării sumelor de desdăunare litigioase, părțile neputându-se înțelege pe cale administrativă, vor îndruma constatarea prin judecătore. Aducerea lemnului însă nu se va putea opri, odată ce suma provizoriu fixată va fi depusă.

§ 25.

Spre a putea înființa orice fel de canale sau urme (pe pământ, pe gheață, pe zăpadă, pe apă) sau altă mașinărie de scos lemne peste drumurile sau apele publice prin sate, lângă sau peste clădirile străine, concesiunea aceasta se va cere totdeauna de la prefectură, care o va acorda după ascultarea experților.

§ 26.

Scoaterea lemnelor pe apă în jos dezlegate sau legate în plute, precum și înființarea construcțiilor de scoatere a lemnelor pe apă, are nevoie de încuviințarea specială. Această încuviințare o dă prefectura, iar în țările unde nu există prefecturi o va da guvernul provincial, fără a mai cerceta dacă această cale de apă va trece prin unul sau prin mai multe cercuri ale aceleiași prefecturi. Autoritatea va da concesiunea cel mult pe trei ani.

Dacă această construcție va trece prin mai multe prefecturi, atunci concesiunea va compete Guvernului țării; când construcția ar trece prin mai multe țări sau când dreptul de a se folosi de dânsa s-ar cere pe mai mult de trei ani, încuviințarea concesiunii revine Ministerului de Interne.

Când pentru a scoate lemnele ar fi neapărată trebuință a se folosi de ape private, se va proceda conform § 24.

§ 27.

Oricine poate cere încuviințarea scoaterii lemnului pe apă și înființarea construcțiilor de scoatere.

Când vreo atare concesiune de scoatere existentă deja va da cuiva dreptul de a se folosi numai singur de o atare cale de apă, atunci, pe cât va ține vechea concesiune, fără acordul lui nu se va putea da nimănui dreptul de a se folosi de aceeași cale de apă. Cu toate acestea, cel ce are un astfel de drept este obligat la următoarele dispoziții în privința întreprinderii lemnelor de scos sau a scoaterii împreună cu ale sale. apoi în privința construcțiilor de apărare și a stricăciunilor produse prin p

§ 28.

Cererile pentru încuviințarea trecerilor noi sau pentru înnoirea drepturilor de trecere expirate deja, au să arate cu acuratețe timpul când și locul de unde și până unde se face trecerea pe apă, precum și felul și cantitatea acestor lemne.

Cererile pentru încuviințarea înființării construcțiilor de trecere au să indice locul și scopul înființării și au să expună în desene și descrieri alăturate proiectata întocmire a construcțiilor; de asemenea, vor arăta raportul lor față de toată împrejurimea, precum și față de celelalte clădiri și construcții de apă existente deja pe apa de trecere.

§ 29.

Atât cererile pentru concesiuni noi sau pentru înnoirea dreptului expirat de trecere, precum și cele pentru încuviințarea înființării construcțiilor de scoatere, se vor publica imediat prin autoritățile politice în acele comunități prin al căror ținut trece calea de apă sau asupra căroră construcții de trecere s-ar extinde efectul.

Eventualele concurențe apărute, fiind vorba numai de încuviințarea trecerilor pe anul curent, au să se îndrume până în 14 zile, de alta însă până în termen de șase săptămâni. După trecerea acestui termen, autoritățile politice vor întreprinde necesarele cercetări comisionale la fața locului, chemând de față comunele respective, pe toți vecinii, pe alți interesați la aceasta și experți și, pe baza acestor constatări sau pe baza referințelor ce sunt cunoscute, vor da decizia.

§ 30.

Încuviințarea trecerii sau pentru construirea clădirilor de scoatere, fiind admisibile conform § 27, are să se refuze numai unde acestea apar împreunate cu mari pericole, unde ele ar face necesar înlăturarea altor stabilimente deja existente, care din considerente publice sunt de aceeași sau de mai mare importanță și nu se pot strămuta nicidecum în alt loc sau unde acestea probabil ar cauza stricăciuni pe care întreprinzătorii nu le vor putea restitui.

Cerând mai mulți aceeași trecere sau construirea unei clădiri de trecere în același sau aproape în același loc și recunoscându-se treceri sau construcții de trecere ca admisibile, se va stăruii pentru o înțelegere de bună voie între concurenți.

Dacă nu se poate face nicio învoială în termenul stabilit de autoritățile politice, atunci decid acestea sau, după împrejurări, Ministerul de Interne (§ 26).

Referitor la expropriațiile necesare pentru construirea unei treceri, vor fi aplicabile în această privință legile existente.

§ 31.

O trecere recunoscută ca admisibilă, asupra căreia nu s-au putut înțelege de bună voie mai mulți concurenți între ei sau se va împărți astfel că fiecărui petent i se va acorda un termen special de trecere sau, nefiind aceasta posibil, se va ceda trecerea pe distanțele necesare totdeauna aceluia care are să scoată cea mai prețioasă cantă

Fiind cantitățile de lemne egal valoroase, preferința se va da celui ce deja a pornit trecerea; fiind vorba de construcție de tot nouă, acelaia care voiește să folosească trecerea pe o distanță mai mare.

Cei exclusiv îndreptățiți la trecere sunt însă obligați a lua asupra lor, dacă vor cere ceilalți concurenți, și lemnele lor pe lângă prețul local sau de a scoate împreună cu ale sale pe lângă o indemnizare corespunzătoare, numai dacă prin aceasta nu se împiedică scoaterea lemnelor lor proprii. Neputându-se scoate împreună în acest mod lemnele tuturor concurenților de treceri, preferința se va da celuiia ale cărui lemne sunt mai aproape de lemnele întreprinzătorului de scoatere.

§ 32.

Încuviințarea pentru înființarea unei construcții de scoatere, dacă mai mulți voiesc să construiască în același sau aproape de același loc și nu se poate face între ei o învoială, se va da celuiia dintre ei care are să scoată cantitatea cea mai valoroasă de lemne. Când lemnele vor fi de aceeași valoare, preferința se va da celuiia ce scoate lemne de timp mai îndelungat pe această apă.

Fiecare încuviințare pentru o construcție de scoatere este legată de condiția ca întreprinzătorul, pentru o rebonificare cuviincioasă, să lase pe toți aceia care vor primi încuviințarea de trecere ca să se folosească de construcțiile sale.

§ 33.

Fiecare construcție nouă de trecere se va întocmi în așa fel ca prin ea să nu se împiedice trecerile încuviințate deja și ca să nu se stingherească funcționarea altor asemenea construcții existente deja.

Construcțiile de trecere înființate deja vor trebui cedate spre utilizare întreprinzătorilor noi de trecere, dacă vor cere aceasta, însă numai în măsura în care nu vor fi ele proprietatea unor subiecte exclusiv îndreptățiți la scoatere și proprietarii nu vor fi împiedicați în folosirea proprie a acestora.

Dacă proprietarul nu mai voiește a le ține în stare bună, le va vinde sau le va arenda, și când nu se va mai folosi de ele deloc, le va dărâma cu totul.

§ 34.

Fiecare întreprinzător de trecere este obligat, în măsura în care oficiul politic va socoti necesar, a asigura prin construcții întăritoare malurile apelor, edificiile și construcțiile de trecere care sunt amenințate prin trecători. La spesele pentru construcțiile întăritoare, care au să se execute nu numai din cauza trecătorii, ci în general contra dăunării prin ape, va contribui proporțional întreprinderea de trecere. Dauna care se poate demonstra că s-a pricinuit numai prin trecere, precum și dauna ce se produce la construcțiile întăritoare, se va indemniza de către întreprinzători. Stricăciunile ce nu s-au produs prin trecere se vor suporta de către întreprinzători și de către cei p...

suporta în părți egale. În fine, pentru daunele care s-ar fi fost produs și fără de erugă²⁶, întreprinzătorii nu vor presta nicio recompensă.

§ 35.

Dacă deschiderea unei erugi pentru plutire sau înființarea unei construcții de trecere va cere anumite dispoziții în privința apelor folosite pentru construcții hidraulice, ele se vor face prin respectarea legilor speciale. Asupra așezării lemnelor ce sunt a se pluti va decide oficiul politic.

§ 36.

Conform dispozițiilor cuprinse în paragrafele de față și cu privire la toate împrejurările de alta relevante, se va acorda sau se va refuza încuviințarea pentru trecere sau construirea binelor de trecere. Pe mai mult decât 30 ani nu se va da nicio licență de a deschide erugă de trecere, și între aceste limite extreme se va fixa durata licenței, luând în considerare și speșele ce vor fi necesare pentru construire.

§ 37.

Drept garanție pentru împlinirea condițiilor legate de încuviințarea de a deschide o atare erugă sau de a face anexe la ea, îndeosebi în privința indemnizărilor, se va putea cere de la întreprinzători o cauțiune, pe care o va determina autoritatea politică, după ce se va înțelege cu cei interesați și cu experții competenți (§ 42).

§ 38.

Lemnele ce au să se treacă pe apă, afară de despicăturile și tufanii de foc, au să se prevadă cu un semn care are să se comunice și să se aducă la publică cunoștință de oficiul politic. La despicăturile și tufanii de foc se va înlocui semnul, indicându-se lungimea.

§ 39.

Lucrătorilor la cei ce au dreptul de a deschide erugă nu li se va putea interzice de a trece peste pământuri străine de-a lungul apelor unde lucrează la înființarea trecerii. Proprietarilor de pământuri însă li se va indemniza dauna ce se va produce prin aceasta.

§ 40.

După fiecare terminare a unei treceri, întreprinzătorul va înștiința numai decît autoritatea politică. Aceasta va chema îndată pe toți cei interesați de a anunța eventualele daune până în 14 zile, dacă n-au făcut ei aceasta deja anterior. Pentru daunele anunțate după expirarea acestui termen, întreprinzătorul trecerii nu va mai răspunde.

²⁶ [I(e)ruș

§ 41.

Contravențiile contra acestor dispoziții stabilite pentru scoaterea lemnului și construirea binelor de trecere, se vor pedepsi conform daunelor pricinuite prin aceasta, și anume: la daune mai neînsemnate, cu arest de la o zi până la trei săptămâni sau cu 5 până la 100 florini; la daune mai considerabile cu arest de la 3 săptămâni până la 3 luni sau cu bani de la 100 până la 500 de florini sau și cu pierderea licenței de trecere. Afară de aceasta, contravenienții vor avea să indemnizeze și toate daunele pricinuite prin aceasta.

§ 42.

La comisiile necesare în privința întreprinderilor de trecere și a construirii binelor de trecere, se vor căuta totdeauna experți imparțiali. Aceștia au să se pronunțe asupra valorii lemnelor ce au să se treacă, asupra cheltuielilor necesare pentru aceasta, asupra indemnizării pentru folosirea binelor de trecere, asupra construcțiilor de apărare, asupra indemnizărilor, precum și asupra felului și mărimea cauțiunii (§§ 31, 32, 33, 34, 37, 39, 40 și 77).

Când interesații nu vor fi mulțumiți cu sentința experților în privința valorii lemnelor ce au să se întreprindă spre trecere, în privința indemnizării amăsurate pentru împreună trecere și pentru folosirea binelor de trecere, apoi în privința indemnizărilor ce au să se presteze și asupra cauțiunii, și dacă nu se poate ajunge la o înțelegere în această privință, atunci sumele evaluate se vor asigura bine și părțile se vor trimite la calea civilă.

Dispozițiile autorităților politice în privința exercitării trecerii vor trebui respectate de toți.

§ 43.

Capii comunităților și autoritățile politice sunt obligați a da ajutor întreprinzătorilor de treceri spre a-și recăpăta lemnele pe care le-a mânat unda apeii.

Secțiunea III

Despre arderile în pădure și stricăciunile insectelor

§ 44.

Aflându-se cineva cu foc și cu obiecte periculoase de foc în păduri și la marginea lor, se cere ca să fie cu cea mai strânsă luare aminte.

Când din neglijarea acestei precauții sau din altă vină se întâmplă daune de foc, vinovatul e dator a restitui dauna astfel pricinuită și poate fi pedepsit, dacă nu este a se aplica legea penală generală, după împrejurări, cu amendă de 5 până la 40 de florini r

§ 45.

Oricine va da în pădure sau la marginea ei de un foc părăsit și nestins, este obligat să-l stingă după putință. Oricine observă un incendiu de pădure îl va aduce la cunoștința locuitorilor casei celei mai apropiate în direcția unde duce drumul său. Acești locuitori sunt obligați să facă imediat arătare despre aceasta la primarul comunal cel mai apropiat și la proprietarului pădurii sau la pădurarii lui. Omisiunea arătării incendiului de pădure se va pedepsi cu 5 până la 15 florini m. c. sau cu arest de la una până la 3 zile.

§ 46.

Toate cătunele învecinate pot fi chemate de posesorii pădurii, de pădurarii lui sau de primari spre a stinge focul. Oamenii chemați astfel au să alerge imediat la locul incendiului cu unelte de stins trebuincioase, precum: cângi, securi, lopeți, cârlige, vase de apă ș. a. și vor da acolo tot ajutorul ce va fi cu putință. Primarii și pădurarii vor însoți oamenii la locul de stingere.

Conducerea stingerii revine pădurarului cel mai mare ce se află la fața locului sau, în lipsa prezenței unui atare pădurar, primarului comunei în ale cărei hotare s-a iscat incendiul pădurii sau locuitorului acestuia.

§ 47.

Celui ce conduce stingerea se vor supune cu toții necondiționat, întru toate câte dispune spre stingerea focului.

Ceilalți primari și pădurari vor menține ordinea între oamenii chemați la stins și vor îndemna la executarea măsurilor luate spre stingerea focului. După stingerea focului, locul incendiului se va mai păzi încă o zi sau două sau, după trebuință, chiar și mai multe zile. Pentru aceasta se vor desemna oamenii care să rămână să privegheze.

§ 48.

Primarii care vor omite chemarea satelor de primprejur la stingerea focului, se vor pedepsi cu 5 până la 50 de florini m. c.; persoanele care fără motiv suficient nu se supun chemării de a alerga la foc, se vor pedepsi cu 5 până la 15 florini m. c. sau cu arest de una până la 3 zile.

§ 49.

Stricăciunile produse în proprietatea altuia prin măsurile luate în scopul stingerii focului se vor desdăuna de aceia în folosul cărora s-a întreprins stingerea focului, afară numai când însuși păgubașul, prin măsurile respective, ar fi fost ferit de daune mai mari.

Dacă autoritatea cercetătoare nu va putea constata dauna cauzată prin încălcarea prescripțiilor privind măsurile respective în cazul incendiilor, păgubașii vor cere const

§ 50.

Se va avea totdeauna mare luare aminte la stricăciunile ce le fac insectele de pădure.

Proprietarii pădurilor sau personalul lor care văd astfel de stricăciuni, precum și că mijloacele aplicate în contra nu sunt suficiente și este de temut că răul se va întinde și în păduri învecinate, sunt obligați să facă imediat arătare la autoritățile politice, sub pedeapsă de la 5 până la 50 de florini. De altfel, oricine are dreptul de a face o astfel de arătare.

§ 51.

Autoritatea politică, ajutată de experți, va lua în considerare imediat dacă și care măsuri trebuie luate împotriva stricăciunilor făcute de insecte și va dispune grabnic cele trebuincioase, după ce mai întâi vor fi fost ascultați proprietarii de păduri cei interesați și pădurarii lor. Toți proprietarii ale căror păduri ar putea fi în pericol, sunt obligați să dea ajutor și trebuie să se supună necondiționat ordinelor autorității politice, care, în astfel de caz, va putea lua și măsuri coercitive. Cheltuielile se vor suporta de către proprietarii pădurilor cei interesați, proporțional cu partea de pădure ce cade asupra lor.

Secțiunea IV

Despre apărarea pădurilor

§ 52.

Spre ajutorarea personalului pentru exploatarea pădurilor (§ 22) se va aplica și personal corespunzător de pază și supraveghere, în număr conform obiceiului țării.

Învindându-se în privința aceasta îndoieli și obstacole, autoritatea provincială, în caz de considerații publice, va lua dispoziția necesară, având în vedere toate împrejurările.

Tot personalul pentru serviciul de administrare și apărare a pădurilor va depune înaintea autorităților politice jurământul de îndeplinire a îndatoririlor, totdeauna când se numește din partea statului sau a comunităților; când personalul se numește din partea privaților, se va jura numai atunci când aceștia din urmă, voinde a se bucura și ei de foloasele împreunate cu aceasta, o vor cere apriat²⁷.

Formula jurământului este cuprinsă în formularul alăturat A.

²⁷ [Apriat,

§ 53.

Personalul jurat după § 52 pentru serviciul de apărare al pădurilor se va considera ca strajă publică, se va bucura, în privința aceasta, de toate drepturile întemeiate în legi care se cuvin persoanelor dregătorești și străjilor civile, și va avea dreptul de a purta în serviciu armele obișnuite. Oricine este dator să se supună ordinelor lui date în timpul serviciului.

§ 54.

Personalul silvicultor se va folosi de arme numai în cazul apărării legitime. Pentru a fi cunoscut și respectat ca strajă publică, personalul va purta în timpul serviciului uniforma prescrisă sau cel puțin se va distinge prin pălărie sau șapcă sau printr-o legătură la braț, semne care s-au adus la cunoștință publică în tot districtul.

§ 55.

Personalul silvicultor care a depus jurământul oficial este obligat să îndepărteze din pădure pe oricine vor găsi în pădure afară de drumurile publice, dacă prezența acestuia în pădure poate duce la periclități ale siguranței publice sau ale proprietății pădurii.

Găsindu-se cineva în pădure afară de drumurile publice cu unelte în mână, de care se folosesc oamenii spre a căra sau spre a aduna produsele de pădure (topoare, fierăstrău, unelte de mână de orice fel etc.) și neputând posesorul lor justifica pentru care scop le poartă cu sine, i se vor confisca uneltele și se vor da la fondul săracilor din acel loc.

§ 56.

De la cel ce va fi găsit în pădure și va fi bănuit că a comis un delict silvic, se vor putea confisca produsele silvice suspecte aflate la el.

§ 57.

Cei ce vor fi prinși la comiterea delictului sau persoanele necunoscute, bănuite de a fi comis delictul, se vor aresta; persoane cunoscute prinse în astfel de împrejurări se vor aresta numai când se vor opune pădurarilor, îi înjură sau vor pune mâna pe dânșii, apoi dacă ele nu au domiciliu fix sau au comis delictे foarte însemnate.

Persoanele arestate se vor preda imediat la autoritatea competentă.

§ 58.

Când cel prins la comiterea faptei va fugi, el va putea fi urmărit și în afara pădurii și prod

Secțiunea V

Despre contravențiile în contra siguranței și proprietății de pădure, despre autoritățile destinate spre cercetarea și pedepsirea lor, precum și a tuturor celorlalte contravenții însemnate în această patentă și despre procedura ce are să se țină în privința aceasta

§ 59.

Acele violări ale siguranței proprietății de pădure care sunt prevăzute în legea penală generală, se vor judeca după această lege.

§ 60.

Pe lângă contravențiile beneficiaților silvici (§ 18) și pe lângă faptele și omisiunile neiertate, indicate în §§ 44 până la 51, se vor considera și pedepsi ca delict silvice și următoarele fapte, dacă legea penală generală nu este aplicabilă și asupra lor și dacă ele sunt săvârșite fără consimțirea proprietarului pădurii sau a lociitorului lui sau sunt în contra condițiilor stabilite:

1. Strângerea lemnului răsturnat, căzut sau putred.
2. Ciocârtirea arborilor și tufanilor mai mici, găurirea lor, tăierea de urme de suit, suirea pe ele cu mâțe de fier, dăunarea prin ducerea mai departe de lemne și pietre, tocarea și ciopârțirea lor și despuierea lor de scoarță.
3. Luarea scoarței lemnului căzute la pământ, dezgroparea rădăcinilor de copaci, scoaterea butucilor, tăierea și ruperea vârfurilor, crengilor, mlădițelor, precum și ruperea frunzelor.
4. Dezgroparea, tăierea sau smulgerea și orice altă stricăciune făcută copăceilor tineri și tufelor, adunarea de nuiete pentru mături, vergi, bețe, cercuri și a altor feluri mici de lemnărie.
5. Strângerea sucurilor din copaci (rășină, terpentină²⁸ etc.), strângerea fructelor de pădure (sămânță de copaci, poame pădurete, boboțe ș. a.), de bureți și putregai sau iască, precum și săparea după rădăcini.
6. Strângerea nepermisă a materialului de așternut de orice fel (frunze, surcele, buruieni, mușchi etc.), îndeosebi strângerea acestora cu furci și greble de fier; luarea de pământ, lut, turbă, pietre, gips și a altor materii minerale, scoaterea brazdelor cu iarbă, cosirea, tăierea și smulgerea ierbii de pădure, a buruienilor și altor plante care nu sunt plante ale culturii silvice.
7. Rămânerea în pădure contra ordinului expres al pădurarilor (§ 55), formarea drumurilor și cărărilor noi și folosirea celor părăsite, înființarea de urme pentru a căra lemnele pe ele, conducerea apelor în pădurile vecine, înființarea de cărbunării și orice altă folosire a fondului de pădure.

²⁸ [Terebentină, terebentine, s. f., lichid incolor, cu miros pătrunzător, obținut prin distilarea rășinilor de conif s. n.]

8. Mânarea nepermisă a vitelor în păduri străine în genere, apoi mânarea unui număr mai mare de vite de altă categorie sau clasă, folosirea pășcătorii de pădure în alte locuri și la alt timp decât o admite aceasta licența.

§ 61.

Cel ce adună lemne răsturnate de vânt sau căzute, fără a avea dreptul sau fără încuviințare sau contra condițiilor stabilite, va putea fi constrâns la părăsirea lemnului strâns deja; uneltele și instrumentele luate cu sine în mod neiertat vor ajunge la fondul săracilor din locul unde s-a comis faptul pasibil de pedeapsă. În cazuri de recidivă, se va pedepsi cu arest de la una până la 3 zile.

§ 62.

Când nu vor avea să se aplice prescripțiile penale generale sau dispozițiile §§ 44 până la 51, apoi ale § 61, faptele declarate în § 60 ca delict silvice, deci și contravențiile beneficiaților silvici (§ 18), se vor pedepsi, în conformitate cu raportul între circumstanțele atenuante și cele agravante, cu o simplă mustrare sau cu arest de una până la 14 zile sau cu o amendă de 5 până la 50 de florini m. c.

§ 63.

De se vor mâna vite fără îndreptățire în pădurile altora sau intrând ele acolo din lipsă de supraveghere, proprietarul pădurii sau pădurarul lui, de regulă (§ 65), nu are dreptul să le ucidă. El le poate însă scoate afară cu forță amăsurată sau, dacă el prin aceasta a suferit pagubă, are dreptul de a opri ca ipotecă atâtea capete de vite câte ajung spre despăgubirea lui. Păstorul ce va fi cu vitele se poate obliga să le scoată afară numaidecât.

§ 64.

Proprietarul pădurii sau locțiitorul lui se va înțelege și împăca în termen de 8 zile cu proprietarul vitelor sechestrate sau odată cu denunțarea infrațiunii comise la autoritatea competentă pentru aceasta (§ 68) despre fapta penală comisă prin mânarea vitelor va aduce și cererea de despăgubire; în cazul contrar, el va trebui să înapoieze vitele sechestrate. În dauna ce are a se despăgubi se vor socoti și cheltuielile pricinuite prin sechestrarea și ținerea vitelor sechestrate (îndeosebi plata oamenilor chemați și trebuincioși la prinderea vitelor ș. a.).

Vitele sechestrate trebuie însă și atunci înapoiate, când proprietarul lor acordă o cauțiune amăsurată. Dacă proprietarul vitelor sechestrate nu este cunoscut sau dacă nu s-a comis nicio infrațiune penală, în acest caz păgubașul va înainta cererea lui de despăgubire la judele civil.

§ 65.

Când caprele, oile, porcii și păsările domestice nu se vor putea prinde spre a se ține de amze

în vedere când

se va pedepsi prevaricatorul²⁹. Vita împușcată se va lăsa la fața locului pentru proprietarul ei.

§ 66.

Dacă vitele, în mod dovedit numai, prin ascunderea lor într-o pădure învecinată au putut fi scăpate de un pericol iminent (la furtuni de nea, la tempestate³⁰ grea, la grindină etc.), atunci mânărea vitelor în pădure nu se pedepsește; însă stricăciunea pricinuită cu ocazia aceasta se va despăgubi.

§ 67.

Păstorii care contravin dispozițiilor legilor silvice se vor pedepsi conform § 62.

Cel care va smulge, rupe, dărăpăna sau strica semnele de interzicere în pădure, este dator să dea despăgubire pentru aceasta și, afară de aceasta, dacă nu cumva a comis o infracțiune urmărită de legea penală generală, se va pedepsi ca prevaricator silvic cu arest de una până la 3 zile sau cu bani de la 5 până la 15 florini m. c.

§ 68.

Procedura în privința tuturor acelor infracțiuni în contra siguranței de pădure, care sunt a se pedepsi conform legii penale generale, se va îndruma de judecătorii penale în conformitate cu legile existente.

Când însă astfel de fapte se înfățișează ca și contravențiile sus indicate (prevaricațiuni de pădure §§ 60–67) sau numai ca abateri în contra dispozițiilor stabilite pentru canalele de plutit lemnele (§ 41), atunci procedura penală și judecata compete autorităților politice, tot așa precum s-a stabilit pentru abaterile proprietarilor de păduri (§ 18) și pentru faptele și omisiunile cele neiertate numite în §§ 44–51.

§ 69.

Procedura în contra acestor abateri se va urzi³¹ numai când va cere păgubașul sau la arătarea vreunui funcționar sau servitor jurat pus de către vreo comunitate sau de către un particular ca să îngrijească de păduri, câmpuri, vie etc. (personal forestier de pază și supraveghere, jitari³² etc. § 52), apoi la arătarea unui funcționar sau servitor al autorităților publice de securitate, îndeosebi a jandarmilor și funcționarilor financiari, ci și atunci când autoritatea politică va lua cunoștință în orice alt mod despre comiterea delictului silvic.

²⁹ [Prevaricator, -i, prevaricatoare, a. și m., f. (rar) persoană care comite o prevaricațiune.]

³⁰ [Tempestate, tempestăți, s. f., (latinism înv.) furtună.]

³¹ [Urzi, u

³² [Jitar, j

§ 70.

Persoanele numite vor putea face aceste arătări la autoritatea politică a districtului în care s-a comis abaterea sau câte unele din caz în caz verbal sau în scris sau din lună în lună printr-o listă, care se va completa după formularul alăturat B.

În conformitate cu listele acestea, chiar și la cercetarea penală care se va întreprinde cât mai curând, nu se va încheia un proces-verbal formal, ci numai cu punctele principale în registrul penal ce se va ține după formularul C, iar părților interesate li se vor elibera, în loc de copii de pe sentințe, numai extras din acest registru, dacă vor cere.

§ 71.

În contra sentințelor care s-au pronunțat asupra acestor contravenții, precum și asupra celor comise de proprietarii de pădure (§ 18) și asupra faptelor și omisiunilor indicate în §§ 44–51, sunt deschise acele căi de recurs pe care le admit legile despre contravenții (§ 77).

Secțiunea VI

Dispoziții asupra evaluării stricăciunilor făcute în păduri

§ 72.

Cel ce se face culpabil de o infracțiune contra siguranței proprietății de pădure, va presta posesorului de pădure păgubaș deplină desdăunare; prin urmare, el va recompensa nu numai valoarea produsului silvic furat, ci și alte pierderi care eventual s-au pricinuit prin împiedicarea sau micșorarea productivității pădurii.

§ 73.

Pentru ca autoritățile să poată cunoaște cu siguranță mărimea pagubei, personalul de supraveghere va aprecia felul și mărimea pagubei după principiile cuprinse în anexa D.

Aprecierile pădurarilor se vor confirma sau se vor rectifica de către dregătorul de pădure pus peste dâșii.

§ 74.

Dacă personalul de supraveghere nu este sub conducerea unui funcționar forestier sau când arătarea stricăciunilor se face prin alte persoane și nu prin pădurari, atunci autoritatea politică va chema, pentru evaluarea pagubei, pe cel mai apropiat funcționar forestier sau, în lipsa lui, un expert impartial și priceput, care se va și jura pent

§ 75.

Învindându-se îndoiele întemeiate asupra exactității evaluării pagubei, autoritatea politică va trimite din partea ei un om la fața locului care va alege oameni pricepuți și imparțiali, de regulă și după puțină cel puțin doi. Aceștia vor face jurământ și apoi vor examina și evalua stricăciunea.

§ 76.

Pentru fiecare district al unei autorități politice și la caz de trebuință și pentru mai multe părți ale lui, îndată după promulgarea acestei legi se va face de către autoritățile politice, în înțelegere cu experți și după principiile din anexa D, un tarif³³ pentru recuperarea stricăciunilor pricinuite în pădure, care va servi ca bază la determinarea despăgubirii și care se va reinnoi dacă, în decursul timpului, prețul lemnului va suferi o schimbare însemnată. Cu toate acestea, păgubașul care crede că poate pretinde și dovedi că i s-ar cuveni o desdăunare mai mare decât este în tarif, are voie să îndrume constatarea pagubei prin judecătore.

Secțiunea VII

Despre cursul instanțelor

§ 77.

Cel ce se va simți nedreptățit prin vreo măsură luată de către o autoritate politică inferioară în conformitate cu această lege forestieră, va putea să înainteze recurs la autoritatea politică superioară. Dacă măsura contestată va cuprinde o sentință penală (§§ 2–18, 41, 44, 45, 48, 50, 60, 61, 62 și 67), atunci se va aplica § 71.

De altminteri, pentru măsurile ce se pot lua în temeiul acestei legi, se vor observa următoarele dispoziții:

a) Dacă decizia competența autorității politice inferioare (§§ 9, 18, 23, 24), recursul se va îndrepta către autoritatea politică a țării și, în instanța a treia, către Ministerul de Interne. Însă acesta va decide totdeauna, adică și în cazurile cuprinse sub *b*, *c* și *d*, numai după ce se va înțelege cu Ministerul pentru Agricultură și Montanică.

Din motive importante, îndeosebi pentru a evita cheltuieli, guvernul țării va putea delega, în general sau în unele cazuri, prefectura cu putere de decizie. Împotriva acestei hotărâri, recursul se va îndrepta la Minister, însă prin guvern, care-și va da și el părerea sa;

³³ [Tarif, t

b) Când este competentă prefectura a decide în primă instanță (§§ 2, 9, 20, 25, 26, 30), atunci recursul este îndreptat către guvern și de aici la Ministerul de Interne;

c) Dacă prima decizie îi revine guvernului țării (§§ 21, 26 și 30), recursul ulterior va merge la Ministerul amintit, de la care nu se mai poate recurge mai departe, nici chiar

d) dacă prima decizie îi revine lui (§§ 2, 26 și 30).

Relativ la autoritatea la care și termenul în care are să se îndrume un recurs, vor fi valabile normele politice generale.

Data în orașul și reședința noastră Viena, în 3 decembrie, anul una mie opt sute cincizeci și doi, al împărăției noastre al cincilea.

FRANCISC JOSIF m. p.

Contele Buol-Schauenstein m. p. Bax m. p. Tinfeld m. p.

Din împuternicire împărătească:

Pansonnet m. p.

ANEXELE

Anexa A

Formula de jurământ pentru personalul silvic

Eu jur că voi supraveghea și apăra cu cea mai mare grijă și credință proprietatea silvică încredințată mie, că voi denunța fără considerări personale și conștiincios pe toți aceia care vor cerca a o dauna în vreun chip sau care ar dauna-o efectiv, eventual de a-i sechestra în mod legal sau de a-i aresta, că nu voi acuza fals sau suspicioasă³⁴ pe nevinovați, că voi împiedica după putință orice daune și că voi arăta și evalua stricăciunile pricinuite cu cuget curat și după optima mea știință, precum și că voi cere pentru ele ajutor legal, cum că fără de știrea și voia mai marilor mei sau afară de vreo piedică ce nu se poate învinge nu mă voi sustrage niciodată de la împlinirea obligațiilor mele și că totdeauna voi fi în stare de a da exactă deslușire la orice timp asupra averii încredințate mie. Așa să-mi ajute Dumnezeu!

³⁴ [*Suspicio*

Anexa B

Lista lunară

despre abaterile în contra siguranței proprietății de pădure și despre stricăciunile silvice descoperite de către subsemnatul..... în cursul lunii..... 18..... și arătate la.....

Nr. crt.	Numele și prenumele, statutul, meseria sau ocupația și adresa inculpatului	Numirea abaterii de care se face vinovat inculpatul	Timpul (ziua și ora) când și locul unde s-a comis abaterea	Arătare cine a dat peste inculpat, dacă a fost prins în fapt sau se inculpă numai din alte observații, dacă sunt martori pentru aceasta și cine, dacă inculpatul a fost prins, dacă lăasă vreun lemn sau amanet ș. a.	Arătarea fetului și a măruii stricăciunii cauzate prin abateri	Notă

Anexa C

Registrul pedepselor

pentru abaterile și stricăciunile în contra siguranței proprietății de pădure, aflate sub cercetare penală la

Nr. crt.	Numele și prenumele, vârsta, statutul, profesia sau ocupația și adresa inculpatului	Numele și prenumele, vârsta, statutul, meseria sau ocupația și adresa persoanelor ce figurează ca acuzaatori, inculpați sau denunțatori	Numirea abaterii de care se face vinovat inculpatul	Arătarea exactă a martorilor care au spus în contra și pentru inculpat	Numirea împrejurării sau faptului ce din partea se ia ca probă	Ținerea sentinței emunțate de către cu propria semnătură a antistelui și a secretarului	Despăgubirea decisă prin sentință	Notă

Anexa D

Principiile după care să se facă evaluarea de stricăciuni în pădure și să se recupereze dauna

§ 1.

Spre a putea face evaluarea pentru recuperarea stricăciunilor de pădure, este nevoie să se facă distincție între lemne, astfel:

1. Lemne de foc (de tot felul de foc) și

2. Lemne de construcție și de lucru (tot felul de lemn bun de lucru, de fabricat ș.a.).

Amândouă aceste sortimente se vor distinge mai departe după diversele specii de lemn după loc, unde însă cele ce au mai tot acel preț se vor cuprinde toate într-o despărțitură și se vor împărți după celelalte calități, în

- a) cele mai bune
- b) mijlocii și
- c) cele mai ordinare.

După aceea, pentru fiecare dintre aceste subdespărțituri se vor pune prețurile mijlocii de pădure, și anume: o dată pentru una sau, fiind prețurile prea mici, pentru mai multe palme cubice lemn solid, după ce se vor scădea cheltuielile făcute cu tăiatul și prelucratul lemnului, apoi a doua oară după mărimea spațiului locat. Prețurile cele dintâi se vor aplica la lemnele netăiate, care peste tot ca lemne necioplite se pot prețui mai ușor, computându-se în preț și cheltuielile ce vor fi necesare la tăiatul și așezatul lor. Prețurile din urmă vor fi pentru lemnele tăiate și tocmită în cumuli, dacă acestea, prin transformarea lor și prin ceea ce au pierdut prin cioplitură, nu se mai pot readuce ușor la starea lor neprelucrată. Lemnul ce s-ar înstrăina sub faptul tăierii și al tocmită se va considera ca și când ar fi fost tăiat sau tocmit de tot.

§ 2.

Prețurile mijlocii ale celorlalte produse de pădure, dacă se vând în loc cu prețuri determinate, precum și prețurile după măsurile folosite, se vor pune atât cu, cât și fără cheltuielile procurării lor.

Mai departe în tarife se vor cuprinde pierderea de zi uzitată pentru un lucrător ordinar, chiriile folosite și prețul unui iugăr de poiană de păscut, toate acestea după clasele de calitate ce vor fi folosite în loc.

§ 3.

Pentru lemnele furate, presupunându-se că nu se vor fi tăiat sau rupt nervuri, crăci sau ramuri, și că nu se luare nici se strică plante tinere, se va presta desdăunarea după prețurile din tarif.

Aceste prețuri se vor răspunde:

1. Simplu, adică numai o dată

a) pentru lemnele tăiate sau pregătite pentru scopul lor sau destinate a se tăia peste puțin sau căzute din întâmplare la pământ;

b) pentru copaci și tufani uscați sau cutrupiți³⁵ cu totul, precum și pentru cei care mai pot crește, dacă se iau din desimea pădurii câte unul și nu se țin de soiurile de lemne cele mai vârtos prețioase, ce vin numai ca presărate prin pădure;

³⁵ [Cotrop
cutrupi.]

c) pentru scoatere de butuc, presupunând că găurile lor se vor astupa și că butucii nu erau folositori ca mijloace de apărare și că nu mai era speranță că vor da din nou.

2. O dată și jumătate

a) pentru copaci și tufani ce pot crește, dacă se iau doi sau mai mulți dintr-un loc și din pădure deasă, afară de a cauza prin aceasta mai mult decât o răritură sau dacă se iau câte unul din pădure rărită;

b) pentru plante reținute din tăietură pe ici pe colo și pentru lemnele înalte, adică reținute dintr-o tăietură mai veche sau pentru de un preț special ce în pădurea deasă vin numai ca presărate și sunt de o calitate nu prea corespunzătoare;

c) pentru stârpire de butuci, când se vor afla aici numai unele dintre împrejurările ușurătoare enumerate la 1.

3. Dublu

a) pentru copaci și tufani crescători, dacă s-au luat din pădure rărită doi sau mai mulți dintr-un loc sau dacă s-au luat din pădure deasă atâția încât prin aceasta s-a pricinuit mai mult decât urmă rară;

b) pentru plante reținute din tăietură risipite și pentru lemnele mai înalte (rămase din tăietura veche) sau pentru lemne de un preț singular și de calitate bună, ce vin numai ca presărate, adică foarte rare;

c) pentru scoatere de butuci, dacă nu obțin împrejurările ușurătoare amintite la 1.

Pentru lemnele de lucru se vor aplica prețurile de tarif numai la răspunsuri³⁶ simple. Atunci când se vor răspunde banii pentru ele în sumă de o dată și jumătate sau în sumă îndoită, plusul sau câțul ce trece peste prețul simplu se va decide după prețul celor mai bune lemne de foc. Spesele ce vor fi pentru adus se vor rebonifica proprietarului de pădure totdeauna a parte.

§ 4.

La daune cauzate prin atingerea cu securea și izbirea de arbori și tufani vii (în stare naturală), prin găurirea lor, prin tăierea de urme de suit în ele, prin suirea cu mâțe de fier, prin ducerea și mutarea mai departe de a lemnelor și pietrelor, prin cioplirea și frecarea de dânsese, precum și prin dezgolirea rădăcinilor de arbori, suma de recârnirea daunei se va calcula cu a zecea parte a prețului ce ar avea aceste lemne vătămate în starea lor cea întregă sau nevătămate deloc. Pentru arborii și nuiielele despuiate în orice mod de scoarță se va decide desdăunarea la a patra parte a prețului ce ar avea aceste lemne în starea lor nevătămată nicidecum. La stricăciunile cauzate prin tăierea sau ruperea vârfurilor, crăcilor și ramurilor, fie pe ele frunze sau rami ghimpoși (cuiși, la pini ș.a.) sau nu, se va computa³⁷ desdăunarea după sortimentul (calitatea) lemnului vătămat și după îndoita lui ținare cubică.

Când aceste stricăciuni fac a ne teme că lemnele vătămate vor rămâne în urmă cu creșterea, atunci sumele de recârnire computate mai sus se vor răspunde

³⁶ [Răspu

³⁷ [Compu

câte o dată și jumătate și chiar dubla, când va fi teamă că vor pieri atari lemne. Nuiielele de mătură; de bătut, de legătură, de bețe, de cercuri mai mici ș.a., dacă sunt luate de la lemnele căzute și nu sunt puse prețuri anume pentru ele, se vor computa ca surcele sau uscături; iar dacă vor fi luate de la copaci și tufani vii, se vor computa ca și crăci și rămurele tăiate; dacă pentru scopurile arătate se luă arbori sau copăcei tineri, se vor computa ca plantele cele tinere. Cercurile cele groase se vor considera ca lemne de lucru. Scoarța lemnelor despuiate, dacă nu fu luată de la prevaricător, se ve rebonifica separat. Dacă pentru scoarță, fie luată de pe lemne vii sau de pe lemne căzute, nu sunt prețuri stabilite, atunci pentru fiecare palmă cubică de scoarță solidă bună pentru diverse scopuri se va calcula îndoit prețul unei palme cubice de cel mai bun lemn de aceeași specie.

§ 5.

De fiecare părticică de pământ de un stângen pătrat³⁸ de B., pe care s-au luat sau s-au stricat plante tinere de lemn, se vor răspunde drept desdăunare aceste prețuri: pentru copăcei până la doi ani întregi, prețul unei jumătăți de palmă cubică; de la doi ani în sus până la șase ani împliniți, prețul de trei pătrimi de palmă cubică; de la șase ani în sus, prețul unei palme cubice de lemne de foc solid de sortimentul de mijloc și după tariful pentru lemnele necurmuate (vii).

Fracțiunile de stângeni pătrați și de cruceri se vor lua drept întregi. Aceste sume de recârmire se vor răspunde simple, adică numai o dată, atunci când copăceii s-au luat sau s-au vătămat câte unul pe ici pe colo, și dacă cei ce au mai rămas nevătămați sunt deși de ajuns dacă cultura pădurii în care se face stricăciunea nu este împreunată cu spese extraordinare; iar când aceste împrejurări împlânzitoare vor avea loc numai unele sau nici una dintre ele, sumele însemnate se vor socoti o dată și jumătate sau îndoit.

§ 6.

Pentru sucurile lemnelor (rășină, terpentină și sucuri de mesteacăn și de arțar), pentru fructe de pădure (ghinde, poame pădurețe ș. a.), pentru bureți de iască, se vor socoti sumele de desdăunare totdeauna numai simple. Dacă obiectele acestea nu se luă de la prevaricători și nu sunt prețuri stabilite pentru ele, atunci, de fiecare om găsit la adunarea de atari produse, având în vedere și mulțimea produselor adunate, se va lua drept desdăunare mercedea [?] uzitată pentru o zi de lucru, și anume îndoit până la optit pentru rășină și terpentină, iar pentru alte sucuri de arbori, pentru poame de pădure, bureți de iască o a patra parte din mercede până la mercedea întregă folosită pe o zi. Dacă la luarea sucurilor de arbori, a poamelor pădurețe, a bureților și a iescei se vor fi vătămat arborii prin găurire, atingere cu secura ș. a., pentru aceasta se va presta desdăunare aparte.

³⁸ [Stânger
4 m².]

§ 7.

Pentru frunzări smulse, pentru frunza căzută, pentru pământ, lut, turbă, pietre, gips, brazde cu iarbă, rădăcini săpate, iarbă de pădure și buruieni dacă nu se luură de la prevaricători și dacă nu sunt prețuri fixate pentru ele, se va computa fiecare sarcină, adică câtimea pe care o persoană matură cu putere de mijloc o poate duce în spinare fără multă anevoință³⁹, cu prețul unei a patra parte din mercedea folosită pentru o zi de lucru. Dacă aceste produse se vor căra cu trăsura, respectiva încărcătură se va prețui după sarcină.

Suma de recârmire, cea după tarifă sau cea după datina de mai înainte, se va socoti:

a) simplu sau o dată la frunzările smulse, dacă sunt luate de pe copaci culcați la pământ sau de pe crăcile copacilor vechi și vii; cu o dată și jumătate când se va fi luat o mare parte din coroana copacilor bătrâni, însă tot mai puțin decât jumătatea frunzișului sau când se vor fi luat câte unele dintre rămurelele copăceilor tineri; apoi cu prețul îndoit când copacii vii de cei bătrâni se dezbracă de frunziș pe jumătate și mai mult, și copăceii tineri se despuiară asemenea peste a treia parte;

b) simplu pentru frunza căzută, dacă nu se ia ca să mai rămână nimica, dacă nu fu adunat cu greble sau furcă de fier sau cu alte unelte ascuțite, dacă pădurea nu mai e tânără, nici aproape a se reîntineri, dacă nu fu rărită de curând și dacă pământul e mai bun sau dacă materialul de îngreșat pământul (frunza căzută) e peste măsură de mult; o dată și jumătate când vor lipsi una sau două dintre condițiile acestea; în sfârșit, îndoit când vor lipsi mai multe condiții dintre acestea;

c) simplu pentru luarea de pământ, turbă, lut, pietre, gips, glie ierboasă, iarbă și buruieni și pentru dezgroparea de rădăcini, dacă cu aceasta nu s-a produs nicio stricăciune vătămătoare pământului; iar de se va fi cauzat o atare stricăciune, se va răspunde desdăunarea cu prețul o dată și jumătate sau și îndoit, după însemnătatea stricăciunii.

§ 8.

Pentru orice stângen pătrat de fond de pădure ce se modifică în mod vătămător prin formarea de căi și cărări noi sau prin folosirea celor părăsite, prin facere de urme spre a târâi sau prăvăli lemnele, prin devierea nepermisă a apelor, prin înființarea de cărbunării, se poate pretinde drept despăgubire prețul unui stângen pătrat de pășune de poiană de calitatea ce o avea fondul de pădure înainte de această modificare. Când însă va fi teamă fondată că relele urmări cauzate prin aceasta se vor lăți mai departe, suma aceasta se va răspunde cu o dată și jumătate sau îndoit, după cum va fi teama mai mare sau mai mică.

Se vor recărni aparte stricăciunile la copaci vii și la plantații de lemne tinere produse prin atari modificări stricătoare fondului de pădure sau prin luarea de produse de pădure ce s-au enumerat în precedentul § 7.

³⁹ [Anevoi

§ 9.

Pentru fiecare cap de vită peste numărul stabilit care se mână în pădurea altuia fără drept de trecere sau neobservând soiul sau anii sau în locuri oprite și în timp neiertat, se vor putea pretinde drept despăgubire următoarele sume:

	prețul de
pentru un cal, măgar sau asin crescuți cel puțin de jumătate.....	8
necrescuți de jumătate.....	6
pentru un cap de vită cornută crescută cel puțin de jumătate.....	4
necrescute de jumătate.....	3
pentru o capră sau țap fără diferență.....	2
pentru un porc.....	1
pentru o oaie.....	1
pentru o pasăre domestică.....	1

palme/ă cubice/ă de lemne de foc de calitate de mijloc, însă în butuci din felul ce predomină în partea respectivă de pădure sau, fiind în ea răritură, în pădurea vecină sau dintr-un fel demn de considerare, presupunând însă că prețul lemnului de care e vorba nu va face mai puțin de un crucer m. c. de o palmă cubică de lemn solid. Când prețul nu ar fi și mai mic, se poate pretinde drept despăgubire, în loc de fiecare palmă cubică lemn solid, un crucer m. c.

Când locurile oprite sunt crescături naturale tinere sau plantații (cultură) tânără sau când și afară de acestea se mână în pădure la pășune atâtea vite câte permite economia de pădure sau când calitatea pământului și timpul precum și ținerea mai îndelungată sau repetarea acestei neiertate mânări în pădure vor cauza vreo stricăciune mai mare, sumele de mai sus se vor socoti cu o dată și jumătate, apoi și îndoit când vor surveni două sau mai multe din aceste împrejurări îngreunătoare.

Afară de aceste sume nu se mai poate pretinde altă rebonificare pentru copăceii cei tineri vătămați și pentru plantația (cultura) stricăță. Cu toate acestea, cel cu instanța are voie de a pretinde pe una sau alta dintre ele.

§ 10.

La stricăciuni ce nu s-au amintit anume în această lege, evaluarea rebonificării simple sau multiple se va face după analogia altor asemenea stricăciuni despre care se vorbește mai sus.

§ 11.

Când produsele furate din pădure se vor fi dat înapoi proprietarilor în orice mod, nu se mai pot pretinde alte sume de despăgubire, decât cele ce trec peste prețurile simple.